

הנכס היקר ביותר

של המדינה היה

אמינות הודעותיה. נכס

זה נהרס עתה

חזית הריסר שגרירים זרים שיגרו מיב רקי אס-איראס לממשלותיהם.

לפני כן הוזעקו הדיפלומטים לבית-לחם ולערים אחרות בגדה המערבית, ושמעו שם ידיעה שהסעירה אותם. נאמר להם כי בשקט, מבלי שהדבר נודע בעיתוני ישראל, נקט הממשל הצבאי פעולה להפקעת מאות אלפי דונאם של קרקעות בגדה.

השיטה: על פי תקנה ישנה של הממשל הצבאי, מראשית הכיבוש, הועברו לידי האפוסטרופוס על רכוש הנפקדים כל הקרקעות של תושבי הגדה הנמצאים בארצות-ערב, ושלא קיבלו תעודות-זהות של הר ממשל. עתה יושמה אותה תקנה בצורה חדשה: הממשל החיל אותה גם על תושבי הגדה היושבים בארצות-המערב.

מזו שיקר? כאשר דלפה הידיעה גם לעיתונים הישראליים, באיתור רב, הודרו משרד-הביטחון להכחיש אותה מכל וכל. לא חל שום שינוי, הודיע השר, הדברים שדורו ונכתבו בכל כלי-התיקשורת. נסתבר כי אנשי הגדה משקרים.

אולם לא עברו אלא ימים מעטים, שבהם חקר כמה עיתונאים את הפרשה, ונסתבר כי דווקא הידיעה שילטונות-הביטחון היתה שקרית, אישי-צבור בגדה דיברו אמת.

היה ברור כי התפקדה האמינות נועדה להעביר לידי הממשלה שטחים עצומים נורפים, לצורכי ההתנחלות היהודית. השגרירים הזרים קישרו את הדבר עם התוכנית של משרד-הביטחון, שפורסמה השבוע, להקמת 70 אלף יחידות דיור עירוניות בר גדה. הגשמת תוכנית זו יכולה להוסיף לגדה 300 אלף נפשות יהודיות — שינוי כביר במיכנה החמוגראפי.

מחלה במארת. לצד המשמעות הפור ליטת המעשה, בולטת בפרשה זו תופעה המתחילה להתגלות כמחלה ממארת של השילטון הישראלי: השקרנות.

בשנים הראשונות של המדינה, היה לה נכס אחד שלא כולל פסו: האמינות של הודעותיה הרשמיות. לא רק בארץ, אלא גם כלי-התיקשורת העולמיים האמינו בלא הסתייגות להודעות של דובר-צה"ל ומסר דת דוברים, כאשר היו חריגים, כמו בפרשת קיביא, היה ברור לכל שזוהו חריג.

אחרי ביצוע מעשה-ההוועה בכפר הירבי קיביא, בשנת 1953, בידי היחידה 101 של צה"ל בפקודת אריק שרון, טען דויד ברגוריון כי זהו מעשה פרטיני של חקי לאים ישראליים.

גולדה הגנת נשאה גנת

חוצפה רבה כדי לדבר על נושאי השלום. אולם החוצפה היא המיץ האחד שלא חסר מעולם לגולדה מאיר.

במסיבה המפלגתית יצאה גולדה חוצץ נגד תנועת "שלום עכשיו". עסקן מיפלגתי ציני יכול היה לחשוב כי תנועה זו, בבראה לערער את יסודות שילטונו של מנחם בגין, עוררת בעלי-כורחה להעלות את סיכויי הר מערך לחזור לשילטון.

אולם גולדה אינה צינית. בהתנגדותה המוחלטת לכל שלום אפשרי היא נאמנה לעצמה ולהשקפת-עולמה הפרימיטיבית. לכן התייצבה לימין בגין בלי היסוס. בסיגנונה הארסי הרגיל תקפה את הצעירים שהקימו את התנועה, ושרבים מהם נשארו בחיים ביום-הכיפורים למרות מחלוקת הוועקים לשמיים. היא שללה לחלוטין את החזרת הקמתה של מדינה פלסטינית.

בגין הוותרן. אולם גולדה לא יכלה לתמוך במנחם בגין בלב שלם. היא תקפה גם אותו.

התאשמה הנוראה שהיא הטיחה בפני ראש-הממשלה: הוא ותרן מדי. אילו היתה היא בשילטון, בעת ביקורו של אנוואר אל-סאדאת בארץ, כך נסתבר מדבריה, לא היתה מציעה להחזיר לו את כל סיני, כפי שעשה — לדבריה — בגין.

אנשי "שלום עכשיו" נרעשו מן הדברים, תבעו משום-ימה, להיפגש עם גולדה כדי להסביר לה את עמדותיהם. הם גם ביקשו לשמוע מפי שימעון פרס אם דבריה של גולדה משקפים את עמדת מיפלגת-העבודה.

בגין אמנם הציע לחזור את כל סיני ל"רבותנות" מצרית, אך לאור מכן נסתבר כי הוא רוצה להשאיר את פיתחת-רפיח תחת כיבוש ישראלי מוטווה.

אמינות זו נהרסת עתה בודון ובשיי תניות. החדש גילה רבי-אלוף (מיל), מטה גור כלאחריד כי במשך שנים פירסם דוברי צה"ל הודעות-שקר על תקריות-אש. שבתן הפציץ והפגיו צה"ל ריכוזים של אוכלוסיה אזרחית כמעשה-נקם (ראה עמודים 30-31). פרשת השלכת רימוני-הגזא לכיתות בית-הספר בבית-ג'אללה, שבמהלכה הודח תת אלוף ביגלל מסירת הודעות-שקר, היתה רק חלק משיטה כוללת. הודעות-השברע על הפקעת-האדמות והאמת שיטה זו.

אמר כתב אמריקאי בכיר בירושלים: "פעם הייתי מאמין בהודעה רשמית יש-ראלית בלי בדיקה. כיום אני מאמין להודעות דעות ישראליות כמו שאני מאמין לאותה אשף — ואולי אף פחות."

מיפלגות

גולדה רוכבת שוב

לגולדה מאיר היתה

דרושה חוצפה. אך

זו לא חפרה לה מועזים

לגולדה מאיר יש תפקיד חשוב מאוד במישור החדש במדינה: בכל פעם שגובי רים הגעוגעים לשילטון הקודם, היא פותחת את פיה והורסת אותם בהבל-פה.

השבוע, במסיבה שערכה לה מיפלגת-העבודה, לרגל יום-הולדתה ה-80, הוכיחה גולדה מאיר לכל, שהיא יכולה בהחלט להתחרות במנחם בגין בספורט החביב של ציד יוגי-השלום.

פרימיטיבית, לא ניצית. לאשה הר נושאת באחריות הישירה למוחם של אלפי צעירים במלחמת יום-הכיפורים, כתוצאה של מחלוקת המדיניים והצבאיים, דרושה

אך התשובה על כך ניתנה עוד בשעה שדבריה גולדה. אף אחד ממאות הנוכחים, השומן והסולת של מיפלגת-העבודה, לא קם למחות על דבריה או להסתייג מהם. גולדה מאיר חדלה מלהיות הגנתה הלאומית, אך היא מכהנת עדיין כגנתה של מיפלגת-העבודה.

הקרוב על הכרטיס

הרעיון לשלוח מזכירי-סיעות

לספורי-לימודים יבוצע —

אך אף מזכיר לא ייסע

גיבורי הסערות הפורצות בכנסת חדשות לבקרים הם, בדרך-כלל, חברי-הכנסת עציר. מם. אולם הסערה האחרונה שהעסיקה את חברי-הכנסת נגעעה דווקא לעניינם של פקיר דים: מזכירי הסיעות הגדולות של הכנסת. לפני שנים אחדות הציע אריה האן, מזכיר סיעת המפד"ל בכנסת, לאנשי השגרירות האמריקאית בישראל להזמין לביקור בסנאט האמריקאי את מזכירי הסיעות הגדולות בכנסת הישראלית. האמריקאים קנו את הרעיון, אולם משום-ימה נדחתה הוצאתו אל הפועל במשך שנים אחדות.

בשבוע שעבר הגיעו אל ארבעת הסיר עות הגדולות בכנסת — הליכוד, המערך, ד"ש והמפד"ל — הזמנות מעורפלות. הן שגרירות האמריקאית ביקשה מראשי הר סיעות לשלוח לסיור-לימודים בסנאט הר אמריקאי, את מזכירי-הסיעות שלהם.

בכנסת על טיול לחוף-אלרץ, נמחק כל הברזל בין ח"כ לפקיד — ההשתוללות מת חילה מייד. הליכוד לא ידע את מי לשלוח, ולבסוף החלט על פשרה פרלמנטרית. במ קום מזכירי-הסיעה יסע חסר-הכנסת אברהם שירי. במפד"ל לא היתה כל בעיה. מזכיר הסיעה אריה האן הוא הנוסע, ולו רק בגלל העובדה שהוא-הוא יום השיל. בד"ש החר ליטו לשלוח את אלוף-המשנה טהלה לוי, מזכירתו של ייגאל ידין. הנימוק: היא היתה כבר בשליחת בארצות-הברית, וי תוכל להביא תועלת.

הבעיה התעוררה דווקא בסיעת המערך, שלה שני מזכירים: הלית גורן, מזכירת הסיעה הוותיקה, אשר יש אומרים כי היא עומדת לפרוש ולהצטרף לצוות מישכן הנשיא יצחק נבון וישראל ("הוליק") פלג. נאמנו של יושב-ראש הסיעה ח"כ משה שחל. אולם היה במערך מי שתחליט שלא לשלוח איש מן השניים. הנוסע יהיה עורך-הדין חיים קימחי, מי שהיה נאמנו של הח"כ-לשעבר משה ורטמן ובמשך תקופה מסוימת שימש כיועץ המישפטי של סיעת המערך.

הקשר בי קימחי לבין סיעת המערך כיום, עקיף ביותר. קימחי הוא שותף במשרד עורכי-דין פרטי המשרת את סיעת המערך בכנסת, על-יפי הסכם של ותלפוע חודשי. אולם קשר עקיף זה לא הפריע לראשי המפלגה לגמול לו, בצורת נסיעה לחוף-אלרץ, עבור השירותים הגלויים וי הנסתרים שהעניק לסיעה זו בעבר. מזכירי הסיעות, שלמענם זימו את הנסיעה והסיור למעשה, יישארו בבית.

השטחים המוחזקים

חגיגה ברמאללה

תודות לשילטונות-הביטחון

הישראליים הפכה רמונדה

אזיטאווייל כתובת בינדאוומית

זה יכול היה לקרות רק בבית אחד בארץ.

על כורסה נוחה בחדר-האורחים ישב המנהיג הציוני הקשיש, הד"ר נחום גולד-מן, והחליף דברים עם ראש עיריית חבר רון, פאהד קוסומה הממושקף. המנהיג הברי לב ביותר בגדה המערבית, בפניגה אחרת דיבר דונאלד נף, הכתב גבה-הקומה של השבועון טייס, עם הפרופסור הפלסטיני מאוניברסיטת ביררית, תאפו נזואל הציר. שרה-הבריאות-לשעבר, ויקטור שם-טוב המפ"מ, היה שקוע בשיחה עם עורך-הדין מרמאללה, עזי שיחודה, שהיה הר פלסטיני הראשון שהעלה בשעתו את רעיון הקמתה של המדינה הפלסטינית. תוך הסדר עם ישראל, מרים אניסימוב, סופרת צעירה ויפהפיה, שהביאה מצרפת 30 אלף התממות של אוהדי "שלום עכשיו", דיברה באידיש עם לובה אליאב, וזהייר עברי-אל-האדי הצעירה, מרצה בסמינר למורות ונת אחת המישפחות הוותיקות ביותר בארץ, (החשך בעמוד 32)

הבורסה

סכנת אפולת

שועלי הבורסה הוותיקים מריחים נפילת שערים חזקה במניות רבות, שתואץ אחרי ההנפקה של "בנק לאומי" ו"בנק הפועלים" הנעשית בימים אלה. עד להנפקה מבקשים שני הבנקים לשמור על בורסה טובה, ומונעים ירידות שערים במניות הסולידיות. אולם כבר בתחילת השבוע החלה הירידה החזקה במניות הספולאטיוויות. שערי מניות אלה הועלו בצורה מלאכותית, וכש, נגמר האוויר מבלי שציבור המשקיעים הצטרף לרכישות, החלה המפולת. בדבר מניות, אמריקה-ארץ-ישראל" כבר הזהיר מדור זה שבוע שעבר, עת טיפסו שעריהן ל-1800 על-ידי סיוע של קונצרו "כלל" וחברת, בטוחה" שלו. מאז הפירסום הן נופלות בעוצמה רבה והתחתית עדיין אינה נראית באופק. שהרוויחה בבורסה.

סקוריטס

סיפור דומה מופץ עתה על-ידי קבוצת "כלל-בטוחה" לגבי מניות "סקוריטס". לפי הסיפור הרוויחה, "סקוריטס" פיישלושה מהונה העצמי בבורסה האמריקאית, במניות "באווינג" ו"טולדיו". הסיפור אמיתי, אלא שהעסקות נעשו באורח השנה, אחרי סגירת מאזן "סקוריטס" למארס 1978, כך שהתוצאות תתבטאנה רק במחצית שנת 1979 — מהים שקיימת אפשרות סבירה שהחברה תפסיד את מה שהרוויחה בבורסה.

עובד: לפני הפיחות האחרון נחלה החברה הפסדים כבדים בבורסה בניו-יורק, ורק ריווחי הפיחות החזירו לה את השקעתה. גם הרווחים הבלתי-משביעירצון שפירסמו

חברות הביטוח עד כה מראים, כי השנה אין לצפות להרבה מ,סקוריטס".

אם חברות-הביטוח חילקו עד כה במוצע סביב 50%, כולל הפיחות, וכאשר השנה הן הכניסו למאזן את ריווחי ה-הצמדה, אלה הן תוצאות מאכזבות לגבי המשקיע. לגבי "סקוריטס" יש להביא בחשבון, כי רוכשי המניות בתשקף כמו ד"ר יעקב הראון, בעל השליטה בחברה, לא יוכלו למוכרו בבורסה לפני נובמבר השנה, כך שאין כל סיבה לעליית שערים לפני תאריך זה.

עסים

סיפור שלישי נוגע למניות "עסיס". הסיפור הוא ש-החברה עומדת להנפיק איגרות לבעלי-המניות, במחירים מושכים, ומשום כך טיפסו שערי "עסיס" מעלה-מעלה. עובדה היא, ש"עסיס" ביקשה באחרונה ממשרד-המיסחר-והתעשייה סיוע מקורן העזרה למיפעלים במצוקה, וקשה להניח כי תחלק מתנות לבעלי-המניות שעה שעליה להוכיח לממשלה כי מצבה בכי-רע.

כאמור, צפויה עתה ירידה במניות רבות ששעריהן נפחו ללא כל הצדקה. יש רק כמה מניות שאין סיכון בהחזקתן. מניות "נייר חדרה" ברמת השערים של היום, הן השקעה טובה הן לטווח ארוך והן לטווח קצר. יש לצפות בכל יום עליה לפירסום מאזן החברה, המראה רווח של יותר מ-100% על ההון, ונראה כי החברה תחלק רווח זה כנוכס.

מניה כמו "הסנה", שערה נמוך ביחס לזה של חברות-הביטוח האחרות, שווה את ההשקעה. הן היא תחלק רווח סביר למשקיע, ואין חשש למפולת גדולה. הנפילות הצפויות בבורסה יהיו זמניות, שכן בתוך כמה שבועות יצטברו שוב רווחים שחורים בידי המשקיעים, והלק מהם יופנה לבורסה. בשוק הדירות והמיגרשים המחירים גבוהים, התשקעות במטבחות מוכנות, וגם המישחק בבורסה האמריקאית — שהתפשט מחדש בין המשקיעים — ביסודו הוא מסוכן ורבי-הפוכות.